

Sygn. akt V CSK 244/11

## **POSTANOWIENIE**

Dnia 13 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego w B.  
przy uczestnictwie D. M. i C. M.  
o wpis hipoteki przymusowej kaucyjnej w księdze wieczystej  
Kw nr /.../,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 marca 2012 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy  
od postanowienia Sądu Okręgowego  
z dnia 17 marca 2011 r.,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestników postępowania kwoty po 120 zł (sto dwadzieścia złotych) na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

W rozpoznawanej sprawie, wszczętej na wniosek Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w B., złożony w dniu 23 września 2010 r. o wpisanie na jego rzecz w dziale IV księgi wieczystej Kw /.../ hipoteki przymusowej kaucyjnej do kwoty 159 168 zł, Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem z dnia 17 marca 2011 r. zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji uwzględniające wniosek uchylając je i oddalając wniosek o wpis hipoteki przymusowej kaucyjnej.

Skargę kasacyjną od tego postanowienia wniósł w dniu 24 maja 2011 r. Skarb Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w B., zastępowany przez radcę prawnego ustanowionego przez ten organ

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W dniu 12 czerwca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 79, poz. 660 - dalej: „ustawa nowelizacyjna”), która między innymi uchyliła art. 4 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417 ze zm. - dalej: „ustawa o Prokuraturii”), przewidujący, że wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym nie obejmuje spraw rozpoznawanych w postępowaniu wieczystoksięgowym oraz zmieniła między innymi art. 4 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. W wyniku powyższych zmian od dnia 12 czerwca 2009 r. do zadań Prokuraturii Generalnej należy wyłączne zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym, z zastrzeżeniem art. 8b ust.5, który przewiduje, że w przypadku przekazania podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa do prowadzenia sprawy lub grupy spraw, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorie Generalną, jest obowiązkowe, podmiot ten wykonuje zastępstwo procesowe Skarbu Państwa również przed Sądem Najwyższym. Zgodnie z art. 8b ust. 1 możliwość przekazania przez Prokuratorię Generalną zastępowania Skarbu Państwa innemu podmiotowi dotyczy tylko przypadków zastępstwa obowiązkowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1, nie obejmuje zatem spraw wieczystoksięgowych, nie wymienionych w tym przepisie, w których zastępstwo

procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną przed sądami powszechnymi nie jest obowiązkowe. Zgodnie zatem z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuratorii, w postępowaniu przed Sądem Najwyższym toczącym się w sprawie wieczystoksięgowej, zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną jest wyłączne. Oznacza to, że do wniesienia skargi kasacyjnej w takiej sprawie w imieniu Skarb Państwa uprawniona jest wyłącznie Prokuratoria Generalna, natomiast pozbawiony jest zdolności postulacyjnej podmiot działający w postępowaniu przed sądami powszechnymi jako stacio fisci Skarbu Państwa, reprezentowany przez radcę prawnego lub adwokata.

Jak wskazał Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach z dnia 30 sierpnia 2006 r. I CSK 192/06 (niepubl.), z dnia 31 sierpnia 2006 r. I CZ 47/06 (OSNC 2007/5/75) i z dnia 12 grudnia 2006 r. I CSK 415/06 (niepubl.), istotą unormowania zawartego w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuratorii jest przyznanie funkcjonariuszom Prokuratorii (radcom i starszym radcom oraz prezesowi i wiceprezesom) wyłącznego uprawnienia do zastępowania Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym. Należy zatem przyjąć, że z przepisu tego, mającego charakter ustrojowy, wynika także norma o charakterze procesowym przyznająca zdolność postulacyjną przez Sądem Najwyższym wyłącznie Prokuratorii Generalnej i pozbawiająca jednocześnie tej zdolności adwokatów i radców prawnych. Przepis art. 87<sup>1</sup> § 3 k.p.c. należy zatem interpretować w ten sposób, że w sprawach, w których obowiązuje wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, nie jest dopuszczalne zastępowanie go przez jakikolwiek inny podmiot. Obejmuje to także czynności związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji, takie jak wniesienie skargi kasacyjnej.

Ponieważ rozpoznawana sprawa została wszczęta już po wejściu w życie ustawy nowelizacyjnej, nie mają w niej zastosowania przepisy przejściowe zawarte w art. 2 tej ustawy, w tym regulacja przewidziana w ust.3 stanowiąca, że sprawy przed Sądem Najwyższym, w których, zgodnie z przepisami ustawy o Prokuratorii Generalnej w brzmieniu nadanym ustawą nowelizacyjną, po dniu jej wejścia w życie, zastępstwo procesowe Skarbu Państwa jest wyłączne, prowadzi się na dotychczasowych zasadach, o ile przed dniem wejścia w życie ustawy

nowelizacyjnej zostały podjęte czynności procesowe przed Sądem Najwyższym lub czynności procesowe związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną, bowiem wniesioną przez osobę nieuprawnioną.

Na wniosek zawarty w odpowiedziach na skargę kasacyjną zasądzone od wnioskodawcy na rzecz uczestników postępowania koszty postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.